

Szuszlov és Lukács György

Rajnai Sándor ment Nagy Imréért Romániába, és bilincsbe verve hozta haza. Akkor már bizonyos döntések megszülettek az SZKP-nál is meg az MSZMP-nél is. Bíró-ság elé állítják Nagy Imrét és körét. Csak az nem volt eldöntve, hogy kik tartoznak ehhez a körhöz, és ki volt „az ellenforradalom” szellemi előkészítője. Nagy Imrét és Lukács Györgyöt együtt emlegették.

Rajnai teljesítette a rábízott feladatot; majd a rendszerváltás idején félelmében Amerikába távozott, ott sem érezte magát biztonságban – pedig a fene sem akarta akasztani –, és Izraelben nyert vég-ső menedéket, majd később „nyugalmat”.

Abban az időben Szuszlov gyakran megfordult Budapesten. Szentendrén lakott egy pártvillában, in-

nen osztotta a tanácsot magyar elvtársainak, és itt hozott döntéseket.

Nem kell előreszaladni a történelemben, de meg kell jegyezni, hogy hosszú időn keresztül nem dőlt el, kik a „bűnösök” és milyen ítélet szülessen. Majd 1958-ban Hruscsov Szófiában mondott egy beszédet. Kijelentette, hogy a szocializmusra nézvést a legnagyobb veszélyt a revizionizmus jelenti. Nem sokkal korábban, 1956 februárjában, a XX. kongresszus idején még a veszedelmet a szektáriánizmusban látta. Változott az idő. A Hruscsov-beszéd után Budapesten remegve futott végig a hír: akasztani fognak 1956 megtorlása-ként. Különböző listákat írtak össze Kádár és Biszku meg Kállai Gyula is. Perbe akarták vonni Lukács Györgyöt, az „ellenforradalom” szellemi előkészítőjét, Nagy

Imre tettestársát. Lukács György nem volt Nagy Imre tettestársa. Lukács György nem készítette elő az 1956-os „népfölkelést”. A tervezetek Szuszlov asztalára kerültek. Szuszlov kijelentette: Lukács Györgyöt az egész világon legfeljebb háromezer ember olvassa, nem több. Nevét sem ismerik. Lukács Györgyről nem hallottak a magyar munkások és értelmiségiek. Az ő perbe fogása és felakasztása nem rémíti a magyar felkelőket, a magyar népet. Szuszlov vélekedése szerint Lukács György „bántalmazása” Nyugaton viszont nagy vihart kavarna a párizsi, a berlini és a New-York-i körökben. A zsidók nagy felhajtást és ricsajt csinálnának. Felejtsek el a magyar elvtársak Lukács György elítélését. És Lukács György megmenekült. A rendszer soha nem fogadta

vissza a filozófust száz százalékosan, de könyveit kiadták, élni, megnyilatkozni engedték. Erről tanúskodik Lukács halála előtti interjúja is, amelyet Eörsi Istvánnak adott „A meggondolt gondolat” címen. Ez az interjú Magyarországon nem jelent meg. Az újvidéki Új Szimposion közölte teljes terjedelemben. Lukács György védettséget élvezvén nem lett a Nagy Imre-per másodrendű áldozata, noha először Biszkuék ezt a szerepet szánták neki.

Aztán eljött 1958. június 16., és kivégezték Nagy Imrét, Gimest, Malétert. Előtte a kényszertáplálás során vastag csövet nyomtak le Losonczy Géza nyakán, és megfuladt a börtönben. Szilágyi a Nagy Imre-féle titkárság vezetője hasonlóképpen járt. Először az elkülönített per során darabosra törték csontjait, majd felakasztották. Az

56-os megtorlás áldozatainak döntő többsége munkás volt, paraszt volt, zömében kétkezi ember. Akadt közöttük néhány megrögzött értelmiségi, többek között a színházi rendező zsidó Földes és még többen mások. Lukács műveit később sem olvasták sokan, de azért terjesztették. Amikor új kiadásban megjelent „Az Esztétikum sajátossága” című műve, azt Karinthy Ferenc elolvasta, és kijelentette: életének legpocsecsabb ízlésű embere Lukács György.

Ennyi a történet, a szél elfújta, a hó befedte, de Lukács György nem volt hőse a magyar történelemnek. Semmi köze nem volt hozzá. Ha csak annyi nem, hogy népbiztos helyettesként 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején lövetett magyarokra.

– bégyé –